

Το Αθέατο Μουσείο

The Unseen Museum

Η στήλη των διδύμων βρεφών

The stele of the twin babies

Οι Συλλογές του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου εμπλουτίζονται εδώ και πάνω από έναν αιώνα με κατασχέσεις και επαναπατρισμούς αρχαιοτήτων που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές και εξαγωγές, καθώς και με παραδόσεις και δωρεές ιδιωτών. Δεν είναι λίγες οι φορές που ιδιώτες παραδίδουν αρχαιότητες στο Μουσείο χωρίς καμία απαίτηση για χρηματική αποζημίωση. Κάποιες ιστορίες παράδοσης αρχαίων είναι ιδιαίτερα συγκινητικές και άξιες μνείας, όπως η συγκεκριμένη.

Το Νοέμβριο του 2008 ένας ρακοσυλλέκτης έφερε στο Μουσείο, τυλιγμένο σε παλιό ύφασμα, ένα θραύσμα μαρμάρου με την πληροφορία ότι το εντόπισε σε ρέμα του Μενιδίου. Οι αρχαιολόγοι του Μουσείου διαπίστωσαν με έκπληξη ότι το μαρμάρινο θραύσμα διατηρούσε σε ανάγλυφο δύο σπαργάνωμένα βρέφη, προφανώς δίδυμα, στην αγκαλιά γυναικείας μορφής.

Το θέμα της βρεφοκρατούσας γυναικείας μορφής βρίσκει παράλληλο σε πληθώρα επιτύμβιων μνημείων του 4ου αι. π.Χ., όπου η μητέρα, η τροφός ή κάποια συγγενής κρατάει τρυφερά στην αγκαλιά της το βρέφος. Έχει μάλιστα υποστηριχθεί η άποψη ότι τα ανάγλυφα με απεικόνιση φασκιωμένου βρέφους προορίζονταν για τάφους γυναικών που πέθαναν στον τοκετό, κάτι που όμως μπορεί να επιβεβαιωθεί μόνον εάν δηλώνεται ρητά στη συνοδευτική επιγραφή.

Η ιδιαιτερότητα του συγκεκριμένου γλυπτού, που το καθιστά τόσο ενδιαφέρον, έγκειται στο γεγονός ότι απεικονίζει όχι ένα βρέφος, αλλά δίδυμα. Στην αγγειογραφία οι απεικονίσεις διδύμων βρεφών περιορίζονται σε μυθολογικά ζεύγη, όπως τα τέκνα της Λητούς, ή τους γιους του Ποσειδώνα, του Διονύσου και της Αφροδίτης. Τα επιτύμβια μνημεία με παράσταση διδύμων είναι ελάχιστα. Το θραύσμα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, καθώς και ένα επιτάφιο άγαλμα γυναίκας που θηλάζει δίδυμα από τη Σικελία, είναι τα μοναδικά γλυπτά που απεικονίζουν θνητά δίδυμα βρέφη στην ίδια αγκαλιά, δηλώνοντας πιθανότατα την κοινή τους μοίρα ως ορφανών.

Θραύσμα επιτύμβιου ανάγλυφου με παράσταση διδύμων βρεφών
Βρέθηκε στο Μενίδι Αττικής
4ος αι. π.Χ.
Αρ. ευρ. ΕΑΜ Γ 15452

Fragment of a funerary relief
depicting twin babies
Found in Menidi, Attica
4th c. BC
Cat. no. NAM Γ 15452

The Collections of the National Archaeological Museum are enriched for over a century now through confiscations and repatriations of antiquities coming from illegal excavations and illicit trade, as well as by handed-in and donated ones. Not rarely private individuals bring antiquities to the Museum without expecting the payment of any reward. Some stories are particularly touching and remarkable, such as this one.

In November 2008, a destitute brought to the Museum, wrapped in an old cloth, a fragment of marble. He recounted that he had found it in a torrent at Menidi. The Museum's archaeologists were surprised to see that the marble fragment preserved in relief two bundled babies, apparently twins, in the arms of a female figure.

The theme of a female figure holding a baby or an infant appears in a multitude of funerary monuments of the 4th c. BC, where the mother, the wet nurse or a female relative holds the infant tenderly in her arms. It has even been suggested that funerary reliefs depicting swaddled babies were intended for the tombs of women who died in childbirth, although this can be confirmed only when explicitly stated in the stele's inscription.

However, the peculiarity of this sculpture, which makes it so interesting, lies in the fact that it does not depict a single baby, but twins. In vase painting, representations of twin infants are limited to mythological pairs, such as the children of Leto, or the sons of Poseidon, Dionysus and Aphrodite. Funerary monuments depicting twins are extremely rare. The National Archaeological Museum fragment, as well as a funerary statue of a woman breastfeeding twins from Sicily, are the only sculptures portraying mortal twin infants in the arms of the same woman, probably to mark their common fate as orphans.

